

КОМПЕТЕНТНИСНИЙ

ПІДХІД -

**ГОЛОВНИЙ ОРІЄНТИР ОСВІТНЬОЇ
ДІЯЛЬНОСТІ В ЗАКЛАДАХ
ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ**

Мета:

досягти розуміння сутності понять «нова якість ПО», «компетенція», «компетентність», «компетентнісний підхід», ієрархія компетентностей, «ключові компетентності».

Обґрунтувати необхідність змін в освітній діяльності, обумовлених формуванням у вихованців життєво необхідних компетентностей

Сформуувати професійні вміння:

- наповнювати конкретним змістом 4 типи компетентностей, і прогнозувати очікувані результати роботи з дітьми,
- обгрунтовувати якісну складову в роботі з гуртківцями,
- наповнювати практичну частину занять змістом, який буде забезпечувати формування життєво необхідних компетентностей у вихованців гуртка.

•Цінності та ставлення:
інше розуміння орієнтирів професійної діяльності, релаксійний підхід до її результатів.

Компетентнісний підхід у позашкільній освіті

Метою КП є
забезпечення
підвищення
якості
позашкільної
освіти

Ключові компетентності (бачення українських учених)

4 тези на тему « Ключові компетентності для навчання протягом життя»

Теза 1. КК є ті, які необхідні всім людям для підвищення особистого потенціалу і розвитку, розширення можливостей працевлаштування, соціальної інтеграції та активного громадянства.

Теза 2. Такі компетентності розвиваються в процесі навчання протягом усього життя, починаючи з раннього дитинства шляхом формального, неформального та інформального навчання.

Теза 3. Усі КК вважаються однаково важливими: кожна з них сприяє успішному життю в суспільстві. Вони переплітаються та поєднуються: розвиваючи компетентності, важливі для однієї життєвої сфери, ми одночасно розвиваємо й пріоритетні для іншої.

1. Комплексне розв'язання проблем
2. Критичне мислення
3. Креативність
4. Уміння керувати людьми
5. Взаємодія з людьми
6. Емоційний інтелект
7. Уміння формувати власну думку та приймати рішення
8. Орієнтація на клієнтів
9. Уміння вести переговори
10. Когнітивна гнучкість

**Навички 2020.
Всесвітній економічний
форум у Давосі. 2015**

Теза 4. Такі навички, як критичне мислення, аналітичне мислення, вирішення проблем, творчість, робота в команді, вміння спілкування та проводити переговори, прийняття рішень, саморегуляція, стійкість, емпатія, участь, повага до різноманітності, враховуються у всіх ключових компетентностях.

Організаційні

- Тайм-менеджмент
- Управління особистими фінансами
- Організація простору

Когнітивні та інформаційні

- Креативність
- Логіка
- Швидке читання
- Менеджмент знань та інформації

Життєві

- Стресостійкість
- Емоційний інтелект
- Емпатія
- Спортивний розвиток
- Ефективний відпочинок

Технічні та медіа

- Медіаграмотність
- Письменницькі навички
- Веб-розробка
- Комп'ютерна графіка
- Фото та відеомонтаж

Універсальні компетенції

Комунікативні

- Селф-брендінг
- Проведення презентацій
- Командоутворення
- Управління конфліктами
- Нетворкінг

Підприємницькі

- Навички продаж
- Інтелектуальна власність
- Інвестиційна грамотність
- Проведення переговорів
- Івент-менеджмент

Громадські

- Основи права
- Екологічна грамотність
- Громадська активність
- Основи міжнародних відносин

Мовні

Володіння рідною та іноземними мовами

Розбираємося із змістовністю КК

Схема 13

Як під час заняття можна зрозуміти, наскільки у дітей

КОМПЕТЕНТНІСНИЙ ПІДХІД

**Як ви з
розумієте
малюнок?**

**«Компетентнісний
підхід – переорієнтація
з процесу на результат»**

**Що –
первинно:
компетенція
чи
компетентність?**

Компетенція-це задана вимога, норма освітньої підготовки учня(мета).

Компетентність - це реально сформовані особистісні якості та досвід діяльності(результат).

Структура компетентності

Яка вона формула компетентності?

**Що треба
робити
педагогові
,
щоб
сформува
ти
компетент
ність у**

РЕАЛІЗАЦІЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПІД ЧАС ГУРТКОВИХ ЗАНЯТЬ

**Головне – як розуміє
педагог мету
освітньої діяльності.
Від цього
залежить її зміст,
форми та очікуваний
результат**

Розумію, що треба
робити;
Розумію, як треба робити;
Розумію, чому саме так
треба робити і що буде,
якщо по-іншому.

Освіті бракує інтелекту — людського
і штучного

ЮРІЙ ЧУБАТЮК

Які цілі та конкретні завдання ставить перед собою педагог перед тим, як увійти в групу чи клас? Як вони пов'язані між собою? І як перевірити, чи досягаються поставлені цілі?

Таксономія Б. Блума

Цілі когнітивної групи

У 1999 році
Андерсен та Д.
Кратволь
переглянули цю
таксономію в своїй
книзі «Таксономія
для навчання,
викладання та
оцінювання:
перегляд
Блумівської
таксономії освітніх
цілей».

Знання

- запам'ятовування та відтворення матеріалу, який вивчається

Розуміння

- встановлення зв'язку, перетворення з однієї форми (зі словесної у графічну); інтерпретація; прогнозування

Застосування

- використання вивченого матеріалу в конкретних умовах і нових ситуаціях

Аналіз

- виділення частин цілого, виявлення взаємозв'язку між ними, осмислення принципів організації цілого

Синтез

- вміння комбінувати елементи, щоб одержати ціле з новою системною властивістю

Оцінка

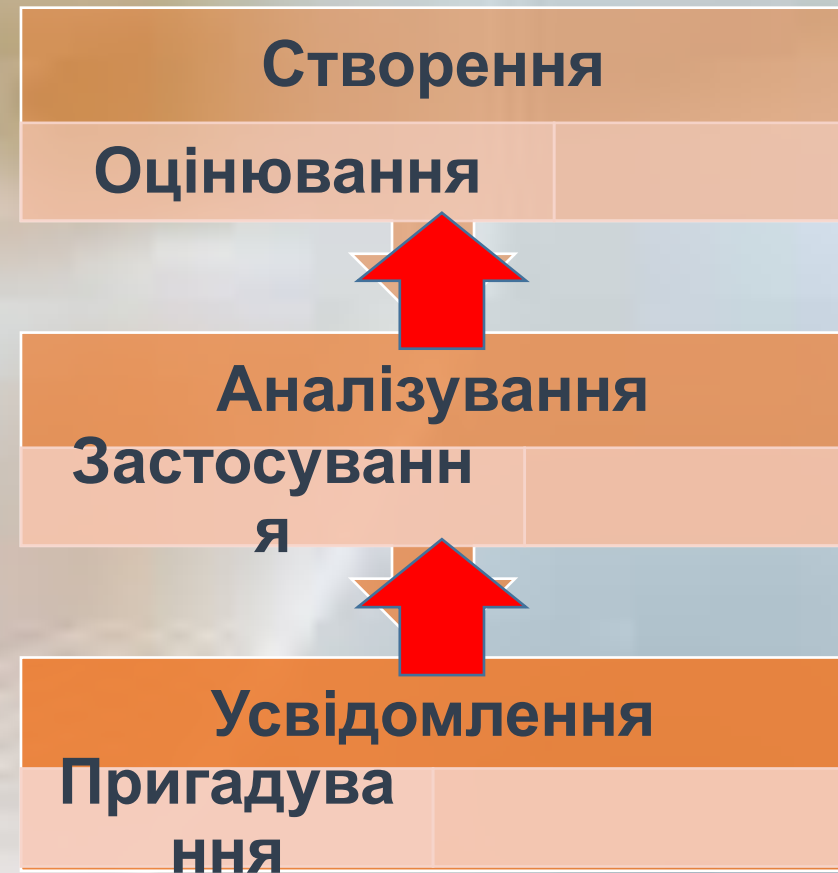
- вміння оцінювати значення того чи іншого матеріалу для конкретної мети

Зміни у таксономії Б. Блума

•Було

•Стало

Таксономія Б. Блума/Л. Андерсон

1956

2001

	Навчальна мета/рівень	Результат, якого досягають учні
н и з ь к и й р і в е н ь	Знання	запам'ятовування і відтворення учнями змісту навчальної інформації, включаючи факти, поняття, терміни й теорії
	Розуміння	здатність учнів сприймати викладене й передавати в іншій формі (своїми словами, іншою мовою, у графіку і т. д.), встановлювати смисл інформації, прогнозувати, виходячи з раніше отриманої інформації
	Застосування	уміння без зовнішньої підказки застосовувати у новій ситуації знання, набуті раніше, використовувати теоретичні знання у життєвій ситуації
в и с о к и й р і в е н ь	Аналіз	уміння учнів розділяти матеріал на окремі складові, порівнювати частини, встановлюючи їхні взаємозв'язки, логіку, класифікуючи, розуміючи модель, структуру їхньої організації
	Синтез	здатність учнів до творчого поєднання частин або елементів у нове ціле з іншими властивостями
	Оцінювання	уміння учнів робити кількісні або якісні оцінки, що основані на використанні критеріїв або стандартів, та формулювати ціннісні судження про ідеї, дослідження, рішення, методи тощо

Ромашка Блума

Підводні камені запитування: проблема- причини- способи розв'язання

Учням не зрозуміло, навіщо вчителі ставлять запитання

Вчителі ставлять переважно закриті запитання, що потребують лише короткої однозначної відповіді

Учителі ставлять складні запитання без підготовчої низки запитань, що поступово ускладнюються

Учителі ставлять кілька запитань одне за одним без пауз на відповіді

Запитання учителів поверхові, не по суті справи

Учителі ставлять запитання і самі на них відповідають

Учителі несерйозно ставляться до відповідей учнів

Учителі зосереджують увагу на невеликій кількості учнів

Учителі неефективно реагують на неправильні відповіді або уявлення учнів

Вправа «Піраміда»

- ▶ На аркуші розташуйте завдання від найпростішого до найвищого рівня мислення (у вигляді піраміди).

Практична робота: Правила, яких потрібно дотримуватися керівникові гуртка задля розв'язання задач компетентнісної освіти

- Кожна група бере собі 3 правила, пояснює зміст, наводить приклад, тобто пропонує питання і пояснює, на який рівень розвитку мисленнєвої діяльності вони спрямовані.

Навчально-пізнавальна компетенція

ЗНАННЯ ТА
ІНФОРМАЦІ
Я ЩОДО ЇХ
ЗДОБУТТЯ

ВМІННЯ

ЦІЛЕПОКЛАДАНН
Я

АНАЛІ

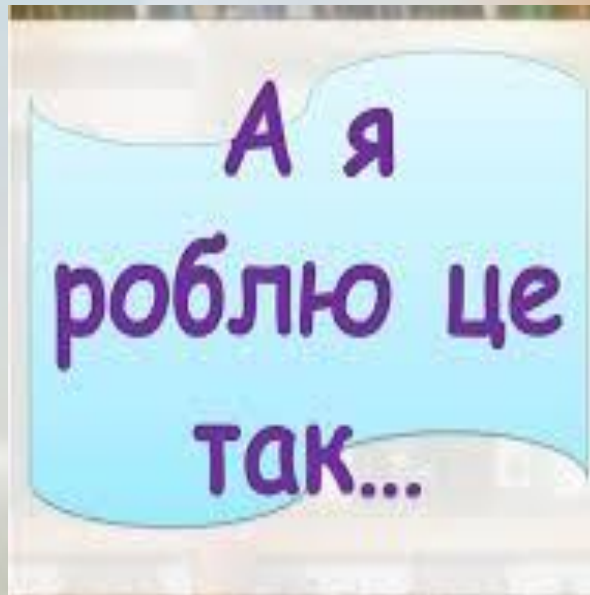
РЕФЛЕКС
ІЯ

ПЛАНУВАННЯ

З

**ВОЛОДІННЯ ПРИЙОМАМИ
ДІЙ В НЕСТАНДАРТНИХ
СИТУАЦІЯХ,
ЕВРИСТИЧНИМИ МЕТОДАМИ
ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМ**

САМООЦІНКА
НПД

**ЯКІ ЗАСОБИ, ПРИЙОМИ
НАВЧАННЯ, ОСВІТНІ
ТЕХНОЛОГІЇ Я
ВИКОРИСТОВУЮ ЗАДЛЯ
ФОРМУВАННЯ ЗАЗНАЧЕНИХ
СКЛАДОВИХ?**

Наведіть приклади

- **Який навчальний матеріал ви використовуєте, щоб розтлумачити нове поняття? В якій формі ви його подаєте?**
- **Який навчальний матеріал ви використовуєте, щоб розтлумачити технологію виконання виробу, створення будь-чого тощо?**
- **У який спосіб ви його доносите до вихованців?**

Подання навчального матеріалу

- Від чого залежить подання навчального матеріалу?
- За якими правилами ви подаєте матеріал протягом опанування теми?
- Що, по-вашому, має враховуватися під час подання навчального матеріалу?
- Які свої особистісні родзинки вважаєте найбільш ефективними? Чому?
- Яка кількість способів подачі матеріалу, на ваш погляд, є оптимальною? Обґрунтуйте свою т. з.

Що означає –
розвиватися
як
особистість?

СУБ'ЄКТ

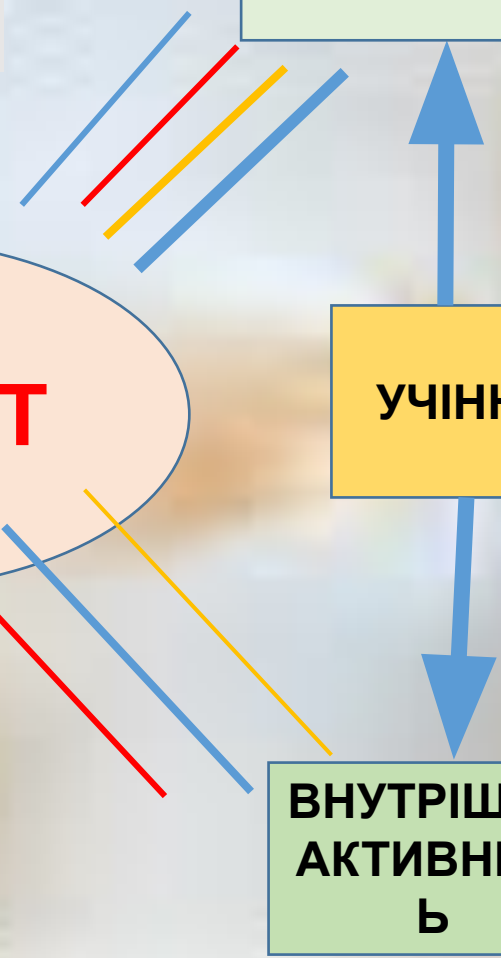
**ЗОВНІШНЯ
АКТИВНІСТЬ**

УЧІННЯ

**ВНУТРІШНЯ
АКТИВНІСТ
Ь**

Від того
залежить
домінування тієї
чи іншої
діяльності? Від
способів
оволодіння

ДОСВІД

Як
відбувається
засвоєння
знань

**Під час
організації
процесу
навчання
маємо
враховува
ти**

Що потрібно змінити в освітній діяльності, щоб вона відповідала засадам компетентнісного підходу?

Модель сучасного учня

Треба запроваджувати продуктивні технології навчання

Продуктивна педагогічна технологія — це технологія *варіативна*

Які методи нам
будуть потрібні для
формування
навичок?

Методи

Форми

Які форми ми
відберемо
для
отримання
знань?

Які прийоми
використаємо?

Прийоми

Педагогічна
творчість

4 фактори, що визначають ПТ

Який матеріал ми
відібрали?

НАВЧАЛЬНИЙ
МАТЕРІАЛ

ОРГАНІЗАЦІЙНО-
ПЕДАГОГІЧНИЙ
ВПЛИВ

Які технології подачі
матеріалу вибрали?

Які особливості
вихованців
врахували?

ХАРАКТЕРИСТИКА
ВИХОВАНЦЯ

ЧАС

Скільки часу відвели і
як розподілили?

Підходи до відбору навчального матеріалу

- ВІДБІР МАТЕРІАЛУ
- ЙОГО СТРУКТУРУВАННЯ
- ЙОГО ВИКЛАДАННЯ

ДОСТУПНІСТЬ

ПОСИЛЬНІСТЬ

ЗНАЧИМІСТЬ

Проблемне навчання

Яка з цих технологій вам найбільш відома?

ІКТ-технології

Музейна, театральна та козацька педагогіки

Проектні технології

Інтерактивні методи навчання

Кейс-технології

Що вам відомо про методи виховання? Які методи застосовуєте ви?

Методи виховання – це способи взаємодії педагогів, вихованців та їх сімей, а також інших суб'єктів виховання, в результаті якої відбуваються певні зміни в розвитку особистісних якостей вихованця, його переконань, почуттів, навичок поведінки

Структура уроку із застосуванням інтерактивних технологій

- 1** • Мотивація
 - сфокусувати увагу учнів на проблемі та викликати інтерес до обговорюваної теми;
- 2** • Оголошення теми та очікуваних результатів
 - забезпечити розуміння учнями змісту їхньої діяльності під час уроку;
- 3** • Надання необхідної інформації
 - дати інформацію для опрацювання за мінімальний час;
- 4** • Інтерактивна вправа – центральна частина уроку
 - практичне засвоєння навчального матеріалу, досягнення поставленої мети уроку;
- 5** • Рефлексія – підбиття підсумків, оцінювання результатів уроку
 - усвідомлення отриманих результатів, пошук проблеми, планування перспективи та корекції.

Розв'яжемо декілька проблемних ситуацій

- Дитина щось не знає - якими мають бути ваші дії?
- Ваше пояснення не доходить – ваші дії.
- Не зрозумів і з 3-го разу – який спосіб будете обирати для подальшого тлумачення?
- Топчеться на місці, не може прийняти рішення -.....?
- Ви трохи ускладнили завдання – дитина не приступає до роботи над його виконанням.
- Дитина не ставила ніяких питань і нічим не турбувала. Ви вирішили, що їй все зрозуміло і більше приділяли увагу іншим. І раптом ви помітили, що вона не користується тими алгоритмами, за якими працюють інші?
- Дитина спокійна, виконує все, що потрібно, але ви знаєте, що її потенційні можливості більші. Як ви будете діяти?
- До гуртку прийшла дитина-інвалід. В чому будуть полягати ваші задачі по організації роботи дитячого колективу?
- Дитина брала участь в конкурсі, але нагороди не отримала, на що дуже розраховували ви, бо вам треба було довести високі результати ОД.

Методи організації пізнавальної діяльності

Словесні, наочні, практичні.

Індуктивні, дедуктивні, репродуктивні, проблемно-пошукові і методи самостійної роботи.

Що нам про них відомо?

Як вибирати ті чи інші методи організації освітньої діяльності? Що таке «оптимальність методів»?

Інтерактивні методи навчання

Інтерактивне навчання – це навчання в режимі діалогу, під час якого відбувається взаємодія учасників педагогічного процесу з метою взаєморозуміння, спільного вирішення навчальних завдань, розвитку особистісних якостей учнів.

Задача педагога:

**Створити умови для активності та ініціативи учасників діалогу (взаємодії).
Ключ до діалогу – питання ведучого.
Активність поділяють на фізичну, соціальну і пізнавальну.**

Приклади фізичної активності. Учасники: змінюють робоче місце, пересідають; говорять; пишуть; слухають; малюють тощо.

Приклади пізнавальної активності. Учасники: вносять доповнення чи поправки у виклад керівника гуртка; виступають як один із джерел професійного досвіду; самі знаходять розв'язання проблеми.

Приклади соціальної активності. Учасники: задають питання; відповідають на питання; обмінюються думками тощо.

Метою впровадження інтерактивних технологій у гурткову роботу є підвищення ефективності і якості заняття, формування пізнавального інтересу учнів

А ЧИ НЕ ПОРА НАМ ПОГРАТИ?